

*De familie Van der Kolk verving 58.000
reguliere vleeskippen door 33.000 dieren
van het traaggroeiende ras Hubbard 757.*

*“Er is veel minder
uitval, en we
gebruiken bijna
geen antibiotica
meer”*

FAMILIE VAN DER KOLK STAPTE OVER VAN REGULIER NAAR TRAAGGROEIEND

“De winst zit ‘m in de staart”

Overstappen van regulier naar traaggroeiend: veel pluimveehouders dromen erover, en familie Van der Kolk in Bornerbroek waagde de sprong. Anderhalf jaar geleden werden de (snelgroeiende) 58.000 reguliere vleeskippen vervangen door in totaal 33.000 dieren van het traaggroeiende ras Hubbard 757. Tot groot genoegen van het gezin, vertelt moeder Gerdien. “Het is veel rustgevender.”

Een traditioneel familiebedrijf, dat is het pluimveebedrijf van de familie Van der Kolk. Vader Henk is er geboren, moeder Gerdien kwam bij de maatschap in. Bijna honderd jaar geleden, in 1920, was het bedrijf al van een Van der Kolk - Henks opa. Toen nog met legkippen, maar sinds eind jaren tachtig lopen er vleeskuikens. Tot de geruststelling van zijn ouders neemt zoon Johan het bedrijf over, die nu ook in de maatschap zit. ‘De directeur’, zo noemt zijn moeder hem gekscherend. Naast Johan zit zijn vriendin Rieneke, die momenteel aan het intrekken is, en dierenarts Peter Hilderink van DGC Twente schuift ook even aan. Het is een keukentafel vol glimlachende gezichten.

Kostenplaatje

Het gezin begon al zo’n drie jaar geleden te spelen met het idee iets anders te gaan doen, vertelt Johan. “We hebben toen bij de slachterij aangegeven dat we wel wat met traaggroeiende dieren wilden als er ruimte was. Ze zochten er steeds meer mesters bij. Eerst de kleinere, maar na een tijdje kwamen ze ook bij ons. We maakten de afweging van de kosten en opbrengsten, en dat kon. Toen zijn we overgegaan.”

Of een traaggroeiend ras bij je past, hangt af van hoe je als persoon bent, denkt Johan.

Dat was best even slikken. Met de helft minder kuikens een even hoge opbrengst halen, dat zou een uitdaging worden. De kuikens mogen maximaal 45 gram per dag groeien en er mag uiteindelijk niet meer dan 30 kilo op een vierkante meter zitten. De kunst is om zo dicht mogelijk bij die normen te zitten. Dat is nog best een opgave. “Je gaat gewoon proberen. Na drie koppels weet je of je ongeveer goed zit.” Het voordeel op dit bedrijf is dat ze zelf het voer mengen, zegt de dierenarts. “Vooral met tarwe kunnen ze goed sturen. Dat houdt in dat je het heel erg in de gaten moet houden. Je moet ze elke dag wegen en daar het percentage tarwe in het voer op aanpassen. Ze mogen niet vasten, dus je kunt het sturen met de dichtheid van het voer. Dat is het gas en de rem die je hebt.”

Nog net zo druk

“Er wordt veel over gepraat”, vervolgt vader Henk. “Als je tien kuikens per vierkante meter minder hebt, hoe maak je dan winst? Het zit ‘m in de staart, het is alles bij elkaar.” Minder werk is het niet, waarschuwt Johan. “Je bent er nog net zo druk mee. Het betaalt zich vooral terug in de hogere opbrengstprijs.”

“Je kunt sturen met de dichtheid van het voer. Dat zijn het gas en de rem die je hebt”

Voor het dierenwelzijn is het niet begonnen, zegt Johan. “Je doet een reguliere kippenhouder tekort als je zegt dat daar minder welzijn is.” Dat vindt Henk ook. “Andere kuikens worden net zo goed verzorgd. Als ze ziek zijn doe je het niet goed. Je kunt ook een reguliere kip hebben die een topper is.” Toch is daar wel duidelijk verbetering in gekomen, zegt hun dierenarts. “Sinds jullie dit concept hebben is de uitval per dag drastisch minder. Jullie hebben sinds de overstap nog maar één koppel behandeld. Het is anders.”

Relaxter

Wat er precies anders is? Volgens moeder Gerdien vooral dat het werk een stuk relaxter is. “Vroeger werd je al zenuwachtig als het buiten warm begon te worden. Als het net het verkeerde moment in de ronde was stikten de kippen gewoon. Daar kon je niet tegen ventileren” Dat gaat nu veel beter, zegt Peter. “Met minder kuikens is het veel makkelijker ventileren.”

Voor Johan en Henk is het vooral het daglicht in de stal. “Dat is wel heel bijzonder. Je kunt je er als pluimveehouder niet direct iets bij voorstellen, maar het is heel anders”, zegt Henk. “Dat werkt heel plezierig”, valt zijn zoon hem bij. De ramen in de stal – in de zijkant en niet in het dak – zijn zo gemaakt dat je naar buiten kunt kijken. En voor de kuikens is het fijn dat de instraling niet te groot is. Als het warm is, en de zon schijnt, dan schijnt hij niet rechtstreeks op de dieren. Dat scheelt weer voor de warmte.

Meer tijd om te herstellen

De overgang op traaggroeiende dieren is niet alleen voor de pluimveehouder fijner. “Er is veel minder uitval, en we gebruiken bijna geen antibiotica meer.” Daar heeft Henk zo zijn eigen verklaring voor. “Ik heb het idee dat omdat de daggroei lager is, ze meer dagen de tijd hebben om te herstellen. Een regulier kuiken heeft veel minder tijd om beter te worden.” Hun dierenarts geeft nog een verklaring: “Topsporters zijn sneller ziek. Dat werkt zo bij mensen, maar ook bij kippen. Traaggroeiende kippen hoeven niet op hun tenen te lopen.”

Sterren hebben de vleeskippen niet. Daarvoor moeten de dieren ook kunnen scharrelen en dat zien de familieleden niet zitten, zegt Henk. "Dat vind ik veel te link. We zitten in een natuurgebied met veel water. Er komen hier veel watervogels aangevlogen. Het risico op ziekten als vogelgriep is hier gewoon te groot."

Maar de manier van werken is goed zo. "Bij ons past het", zegt Henk. Of het voor iedereen geschikt is? Het gezin denkt van niet. Het hangt af van hoe je bent als persoon, denkt Johan. "Het ras is veel wilder. Ze reageren veel meer op bewegingen. Als jij een heel druk persoon bent dan heb je het ook heel druk met deze kuikens." Voor moeder Gerdien is het misschien rustgevender, maar de kippen zelf zijn er niet minder rustig om.

Ei van Columbus

Henk beaamt dat het soms een behoorlijke klus is om de kuikens zo optimaal mogelijk op te fokken. "Je bent ermee bezig en je blijft ermee bezig." Maar het gaat goed volgens Johan. "We hebben niet het ei van Columbus gevonden, elk koppel reageert weer anders. Dus je moet elke keer weer aanpassingen doen." Je hebt het niet altijd in de hand, zegt moeder Gerdien. "Het blijft levend spul."

"Met minder kuikens is het veel makkelijker ventileren"

Terug naar regulier zou het gezin niet meer doen, zegt Johan. "Ja je weet natuurlijk niet wat er gebeurt. Dit concept moet natuurlijk wel gehandhaafd blijven. Als het moet, dan kunnen we morgen weer terug." Er is geen investering overboord, zegt de dierenarts. Maar ook Peter ziet dat het de familie voor de wind gaat met deze verandering. "Het was een uitdaging, maar die is succesvol gebleken voor jullie."

En ook zakelijk gezien is het beter, zegt Henk. "Het pakt gelukkig financieel gunstig uit." Zo kunnen er ook al plannen voor de toekomst gemaakt worden. Ze zijn momenteel bezig met een vergunning voor een nieuwe stal. "Die hopen we eind volgend jaar te kunnen bouwen, als alles helemaal goed gaat." Eerst met 10.000 kuikens, traaggroeiende natuurlijk, daarna willen ze kijken of het er meer kunnen worden. Want ja, het bevalt, zegt Henk. "Het werkplezier is vele malen groter. De kuikens hoeven niet naar de top."

De Van der Kolks hopen eind volgend jaar een nieuwe stal te bouwen.